

DREPT COMUNITAR AL AFACERILOR

INTERZICEREA INTELEGERILOR MONOPOLISTE

Studenta: IVANCEA LAURA – NICOLETA
Facultatea de Drept Simion Barnutiu
Specializarea: Administratie Publica
Anul III , Sem. II

Invatamant la Distanta

Reguli privind concurenta cuprinsa in Tratatul instituind Comunitatea Europeana sunt, se pare , corolar al prevederilor comunitare relative la libera circulatie a marfurilor intrucat scopul edicatrii lore este cel de a asigura o concurenta libera, nedistorsionata, care sa promoveze circulatia neangradita a marfurilor sis a impiedice aparitia unor restrictii in functionarea pietei comune, care pot sa afecteze comertul dintre statele membre, interesul general al intreprinderilor si consumatorilor. Ele se adreseaza in primul rand intreprinderilor, presupunandu-se ca statele membre au luat masuri de competenta lor stricta sau la nivel comunitar, care favorizeaza libera circulatie a marfurilor.

Legislatia comunitara sanctioneaza un numar de trei activitatii pe care le considera incompatibile cu economia de piata si anume :

1. incheierea unor intelegeri inte intreprinderile care urmaresc sa impiedice, sa restranga, sau sa distorsioneze concurenta
2. exploatarea abuziva a unei pozitii dominante pe care o detine una sau mai multe intreprinderi ;
3. initierea unor operatiuni de concentrare a capitalului prin care se urmareste dobandirea controlului intr-un anumit domeniu ;

Intrucat intreprinderile pot sa incheie o serie de intelegrii prin care pot sa controleze reguluile obiective si lebere ale economiei de piata, denaturand astfel concurenta, legiuitorul comunitar a declarat ca fiind incompatibile cu o astfel de economie si interzise, trei categorii de activitati si anume :

- 1.acordurile intre intreprinderi ;
- 2.deciziile asociatilor de intreprinderi ;
- 3.practicile comerciale ;

Aceste trei categorii de activitati au fost grupate de literatura de specialitate sub denumirea de *intelegeri monopoliste*.

Acest gen de activitati care afecteaza comertul si evident libera circulatie, este sanctionat in cuprinsul art.81(fostul art.85) paragraful 1 din Tratatul instituind Comunitatea Europeana. Acest articol declara a fi interzise ca incompatibile cu piata comuna toate acordurile dintre intreprinderi, deciziile asociatilor de intreprinderi si practicile concertate care pot afecta comertul dintre state si care au ca obiect ori efect al lor, impiedicarea, restrangerea ori distorsionarea concurentei in cadrul pietei comune si, in special, acelea care :

- a) direct sau indirect fixeaza preturile de vanzare sau de cumparare ori alte conditii comerciale
- b) limiteaza sau controleaza productia, pietele, dezvoltarea tehnica ori investitiile
- c) impart pietele ori sursele de aprovizionare
- d) aplica unele conditii diferite tranzactilor echivalente cu alti parteneri comerciali, situandui prin acestea intr-un dezavantaj concurential
- e) fac incheiere de contracte dependenta de acceptarea de catre celelalte parti a unosr obligatii suplimentare, care, prin natura lor, s-au potrivit uzantelor comerciale, nu au nici o legatura cu astfel de contracte

Art.81 parag 2, considera ca fiind de drept nule orice astfel de acorduri sau decizii interzise conform paragrafului 1.

Unele acorduri, decizii sau practici concertate pot fi, totusi permise. In acest sens, art.81 parag.3 declara inaplicabile prevederile parag.1 in cazul :

- oricarui acord sau categorii de acorduri dinte intreprinderi
- oricarei decizii sau categorii de decizii ale asociatilor de intreprinderi
- oricarei practici concertate sau categorii de practici concertate, care contribuie la perfectionarea productiei si distributiei de marfuri ori la promovarea progresului tehnic si economic cat timp urmeaza sa se aloce consumatorilor o parte echitabila a beneficilor ce rezulta, si care :

a) nu impun intreprinderilor in cauza restrictii care nu sunt indispensabile pentru realizarea acestor obiective ;

b) nu dau unor astfel de intreprinderi posibilitatea de a elimina concurenta in ceea ce priveste o parte esentiala a produselor in discutie ;

Asadar, prin art.81 este instituita o regula prohibitiva a carei nerespectare este sanctionata cu nulitatea.

SUBIECTII CARORA LI SE APLICA REGULA PRIVIND INTERZICEREA INTELEGERILOR MONOPOLISTE

Acordurile, deciziile sau practicile concertate, interzise sunt convenite, luate respectiv realizate intre *intreprinderi si asociatii de intreprinderi* dupa caz. Cat priveste notiunea de intreprinderi, textul legal nu formuleaza nici o definitie, desi ea este folosita in diverse contexte.dar din enumerarea cu titlu exemplificativ a unor domenii ale acordurilor, decizilor si practicilor s-ar putea deduce ca ar putea fi in cauza oricare intreprindere care desfasoara o activitate economica intr-un sens extrem de larg-productie, comert, servicii, investitii, indiferent daca este persoana fizica sau persoana juridica capabile de a dobandii drepturi si de a-si asuma obligatii in cadrul concurential comunitar. Curtea de Justitie si Comisia au dat o larga interpretate conceptului respectiv, evidentiind faptul ca nu este necesar ca entitatea in cauza sa aibe personalitate juridica, astfel, in masura in care ea este angajata intr-o activitate comerciala, ea intra in sfera termenului respectiv, ca o persoana fizica ar putea , de asemenea, sa constituie o intreprindere, cu conditia ca ea sa fie angajata intr-o activitate comerciala si ca nu este necesar sa actioneze ca fiind motivata de un profit.

In privinta societatiilor, nu intereseaza daca ele sunt civile sau comerciale ori cooperative, si nici forma lor juridica. Alegerea unei forme juridice nu ar putea afecta natura economica a activitatii exercitate.

Pot fi luate in considerare si entitatile juridice care nu imbraca forma societatii, precum grupurile de interes economic, asociatiile si fundatiile.

CATEGORII DE INTELEGERI MONOPLISTE

Art.81 parag.1 din Tratatul instituind Comunitatea Europeana enumera cele tri categorii de intelegeri monopoliste : acordurile intre intreprinderi; deciziile asociatilor de intreprinderi si practicile concertate.

a) *Acordurile intre intreprinderi*

Acestea constau in intelegeri urmare carora acestea isi exprima vointa intr-un mod detminat. Acetse intelegeri pot sa ia forma unor acorduri pentru impartirea pietelor de desfacere sau a pietelor de aprovizionare, tranzactii, acorduri de adaptare a preturilor de import la nivelul preturilor nationale, achizitii de actiuni intr-o socetate concurenta.

Nu prezinta importanta faptul ca acordul s-a incheiat in scris sau in ca s-a perfecat numai oral.dupa cum nu are relevanta imprejurarea ca el este public sau secret ori ca a fosts au nu a fost semnat sauc calificarea juridica pe care i-au dat-o partile, important este doar faptul ca intreprinderile se obliga se aplice intelegerea la care s-a ajuns.

Regula prohibitiva privind concurenta se aplica atat acordurilor incheiate pe line orizontala, in care partile se situeaza pe acelasi palier al procesului economic, cat si celor perfecatate pe linie verticala in care intreprinderile se situeaza pe palier diferit.

b) *Deciziile asociatilor de intreprinderi*

Deciziile asociatilor de intreprinderi sunt acte de vointa colectiva care provin de la grupuri profesionale. Gruparea de intreprinderi poate sa includa persoane juridice care de regula sunt asociatii profesionale fara scop lucrativ si syndicate profesionale, dar si intreprinzatori particulari.

Potrivt practicii Curtii de Justitie a Comunitatilor Europene, au fost apreciate ca fiind asociatii de intreprinderii : asociatile de banci, fondurile de finante a activitatilor din agricultura la acre participa mai multe intreprinderi, comitetul de experti care primeste instructiuni din partea intreprinderilor reprezentative.

c) *Practicile concertate*

Acestea sunt o modalitate de coordonare intre intreprinderile care in acest fel in mod voit evita riscurile concurentei cu politici de cooperare intre ele, eliminand astfel regulile firesti ale concurentei de piata.

In viziunea Curtii de Justitie a Comunitatilor Europene orice intreprindere are dreptul s-asi stabileasca in mod liber si autonom politica pe care urmeaza sa o promoveze pe pita si sa-si alega tot in mod liber beneficiarii produselor sale considerent pentru care ea poate sa aibe in vederea politica economica a intreprinderilor concurente, dar ceea ce

interzice art.81 par.1 din Tratatul instituind Comunitatea Europeana sunt contractele directe sau indirecte intre intreprinderi, care, fie au un obiectiv, influentarea politicilor de piata ale unui concurent, fie urmaresc sa ii dezvaluie acestuia propria concurenta pe piata.

In ceea ce priveste modul de transmitere a informatiilor, el trebuie sa fie reciproc, iar faptul ca o intreprindere a participat la tratative care urmareau inlaturarea concurentei, dar ulterior nu a respectat cele hotarate nu inlatura aplicarea dispozitiilor art.81 par.1.

Potrivit art.81 par.2 sanctiunea aplicabila unor astfel de intelegeri este nulitatea de drept.

CONDITIILE INTELEGERILOR MONOPOLISTE

Acordurile intreprinderilor, deciziile asociatilor de intreprinderi si practicile concertate sunt interzise daca inrutesc doua conditii si anume- pot sa afecteze comertul dintre statele membre si au ca obiectiv sau ca efect implicarea, restrangerea sau distorsionarea concurentei sau constau intr-o serie de practici enumerate expres in partea finala a art.81 par.1. din Tratat.

Art.81 par.1 instituie o interdictie care este direct aplicabila, fiind necesara intrunirea asa cum s-a aratat mai sus, a celor doua conditii. Prin urmare pentru a intra in domeniul interdictiei, aceste acorduri, decizii sau practici concertate trebuie sa aibe ca obiect sau efect al lor impiedicarea restrangerea sau distorsionarea(denaturarea) concurentei in cadrul pietei comune ci sa tinda sa aibe un efect daunator in comertul dintre statele membre.

Dupa cum rezulta din continutul art.81 par.1 acordurile, deciziile si practicile concertate devin intelegeri care impiedica concurenta in situatia in care se apreciaza ca ele ar putea sa afecteze comertul dintre statele membre. Prin urmare o astfel de conditie este indeplinita atunci cand exista suspiciunea ca ca s-ar produce un astfel de efect in cadrul relatiilor comerciale dintre statele membre ne fiind nevoie sa se astepte ca el sa se si produca.

In privinta intinderii efectelor unor astfel de intelegerii, textul tratatului cere ca ele sa se resfranga asupra comertului dintre statele membre, deoarece in cazul in care ele s-ar limita doar la teritoriul unui astfel de stat, ar fi incidente normele dreptului sau intern in materia concurentei.

Tot intelegerile monopoliste in sensul art.81 par.1 din Tratat a fost considerata si aceea care afecteaza care in mod indirect comertul dintre statele membre un astfel de caz constituindul intelegerea dintre intreprinderile dintr-un stat privitoare la materii prime si semifabricate, care desi nu erau vandute pe piata comunitara, serveau la obtinerea unor produse ce se comercealizeaza pe aceasta piata.

Intelegerile prin care intreprinderile fixeaza preturile de vanzare sau de cumparare la import, export sau pe piata unui stat sunt interzise intr-cat ele impiedica functionarea libera a cererii si ofertei.

APECTAREA COMERTULUI DINTRE STATELE MEMBRE

Instituirea unei pietre comune si functionarea unei pietre interioare caracterizate intre altele, pe libera circulatie a marfurilor nu poate fi garantate daca actele sau faptele de comert sunt supuse unor practici restrictive sau limitative care altereaza sensul relatiilor intracomunitare ce trebuie stabilite privind cu obiectivele promovarii si dezvoltarii armonioase si echilbrate ala activitatilor aconomice in asamblul comunitatii.

Ca atare aafectarea comertului constituie o conditie de aplicare a interdictiei.

CAZURI DE INAPLICABILITATE A DISPOZITIILOR ART.81 PARAG.1

Exista situatii in care Tratatul se seanctioneaza intelegerile monopoliste in acest sens reprezentand art 81 parag 3 care dispune in felul urmator:

Tosusi dispozitiile parag 1 pot fi inaplicabile:

- oricarui acord sau categori de acorduri intre intreprinderi
- oricarui decizii sau categorii de decizii ale asociatilor de intreprinderi
- oricarui practici concertate sau categorii de practici concertate sau contribuirea la ameliorarea productiei sau distribuirii produselor la programarea procesului tehnic sau economic rezervand in acelasi timp utilizator o parte echilibrata din profitul realizat si fara
  - a) sa impuna intreprinderilor interesate restrictii care nu sunt indispensabile pentru atingerea acestui obiectiv
  - b) sa dea intreprinderilor posibilitatea de a elimina concurenta pentru o parte substantiala a produselor in cauza.

BIBLIOGRAFIE

1. FELICIAN COTEA- DREPTUL COMUNITAR AL AFACERILOR ED. MEDIAMIRA 2005

2. OCTAVIAN MANOLACHE- TRATAT DE DREPT COMUNITAR, EDITIA V, AD CH BEAK, BUCURESTI 2006

3. SERGIU DELEANU- DREPT COMUNITAR AL AFACERILOR, ED. DACIA EUROPA NOVA, LUGOJ 2001